

Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

Analysen for Norsk olje og gass

oslo**economics**



Innhold - Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

- **Introduksjon**

- Verdiskaping (BNP) per næring i et historisk perspektiv
- Sysselsetting per næring
- Eksport per næring
- Verdiskaping per innbygger – sammenligning av Norge og Sverige
- Statens inntekter per næring
- Oppsummering

Introduksjon: Metode og data

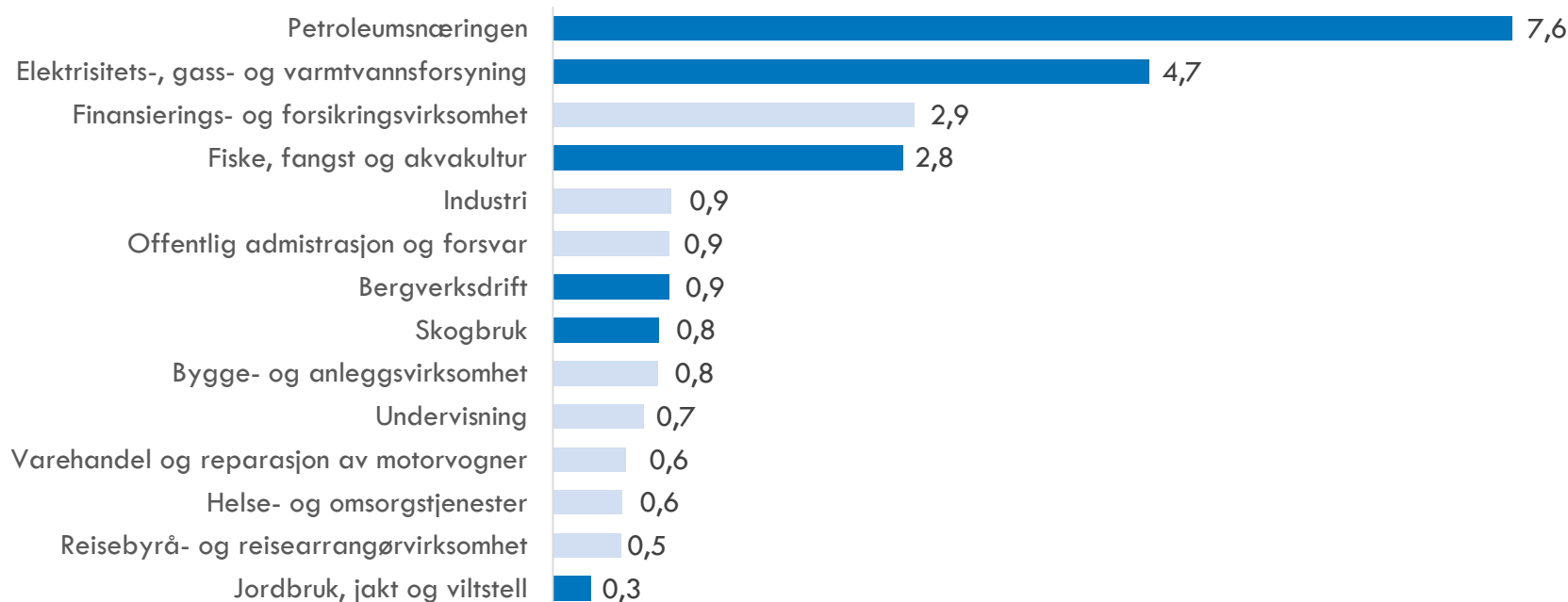
- Oslo Economics har analysert den historiske verdiskapingen fra Norges naturressurser for Norsk olje og gass
- Vi har i analysen fokusert på verdiskapingen, sysselsettingen, eksporten og statlige inntekter knyttet selve utvinningen av ulike naturressurser. Vi har inkludert følgende SSB-næringer i analysen:
 - Jordbruk og skogbruk
 - Fiske, fangst og akvakultur
 - Bergverksdrift
 - Elektrisitets-, gass- og varmtvannsforsyning
 - Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester
 - Rørtransport
- I våre analyser er utvinning av olje og gass omtalt som petroleumsnæringen. Dette omfatter SSBs næringer «utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester» og «rørtransport».
- Med unntak av en ringvirkningsanalyse av sysselsettingen knyttet til petroleumsbransjen og en analyse av Norges eksport, inkludert videreforedling, har vi i våre analyser ikke inkludert verdiskapingen, sysselsettingen, eksporten og statlige inntekter som avstedkommer fra leverandørindustrien og videreforedlingsindustrien knyttet til naturressursutvinningen.

Innhold - Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

- Introduksjon
- **Verdiskaping (BNP) per næring i et historisk perspektiv**
- Sysselsetting per næring
- Eksport per næring
- Verdiskaping per innbygger – sammenligning av Norge og Sverige
- Statens inntekter per næring
- Oppsummering

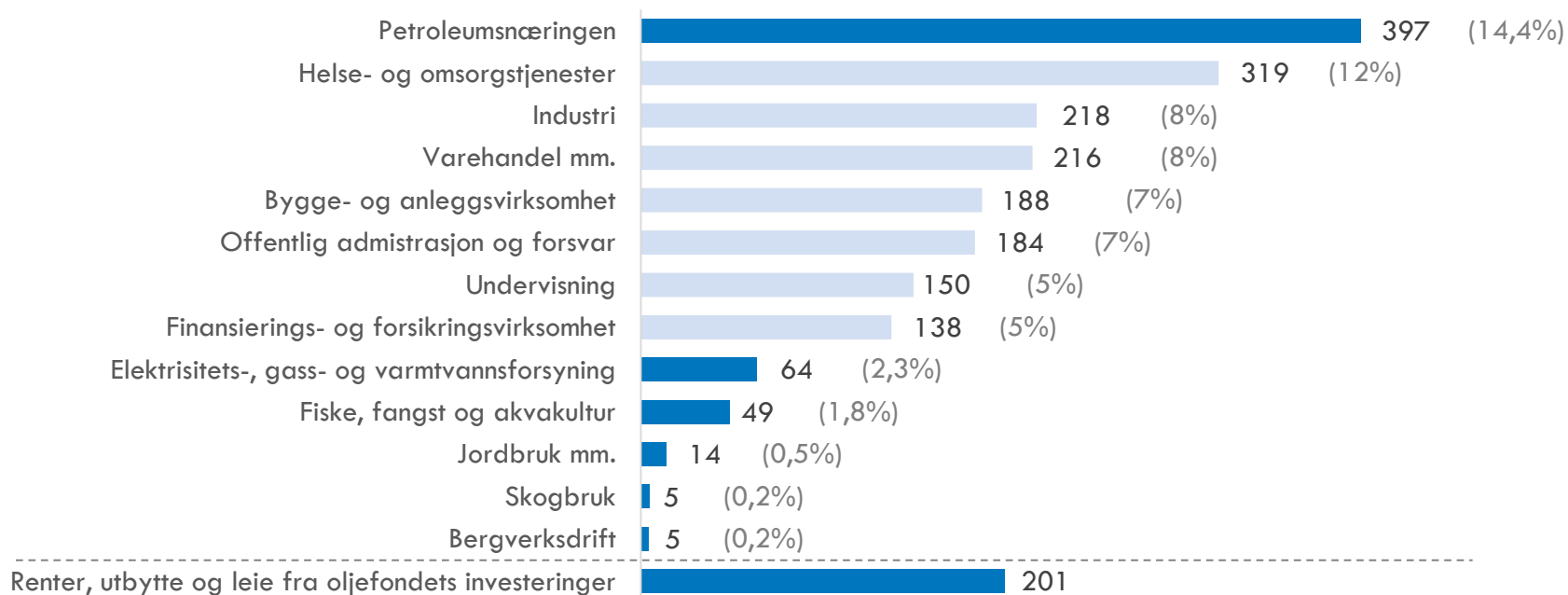
Petroleumsnæringen har høyest verdiskaping per sysselsatt

Verdiskaping per sysselsatt, Norges største næringer, 2016, mill. kr. per sysselsatt



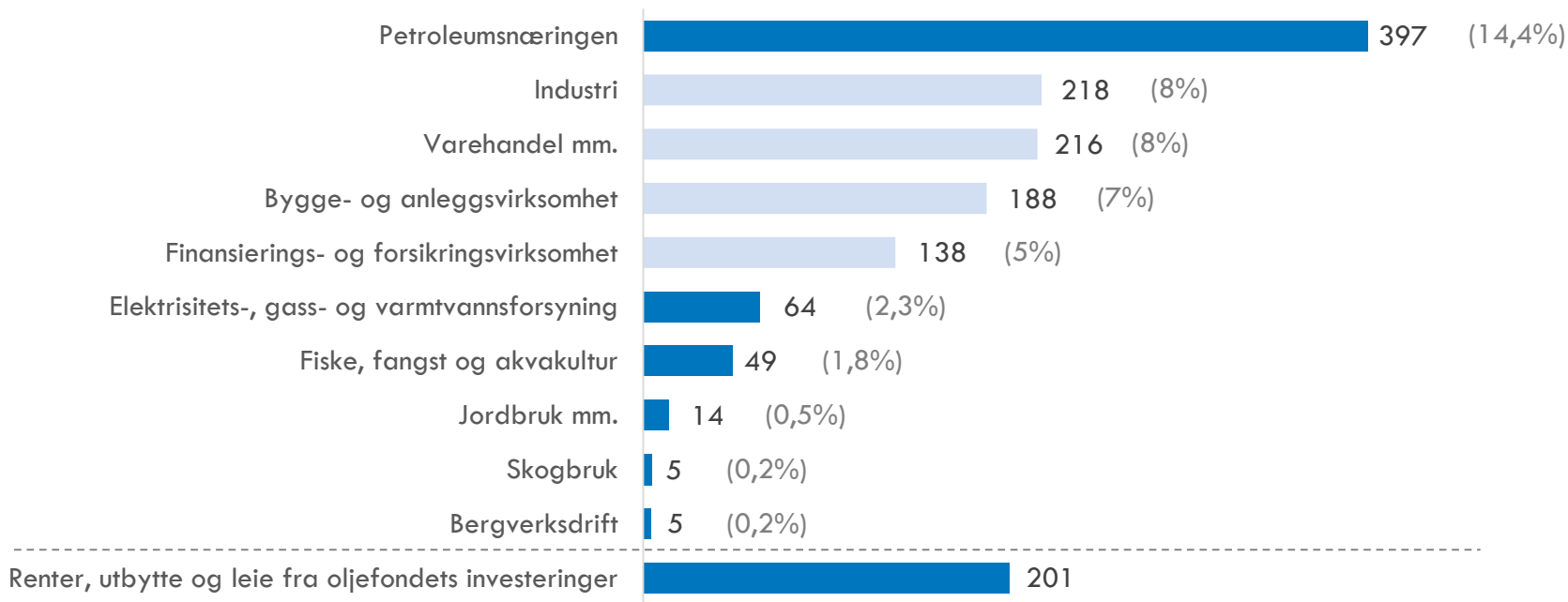
Petroleumsnæringen er Norges største, målt i verdiskaping

Verdiskaping, Norges største næringer, 2016, mrd. kr. (% av samlet BNP)



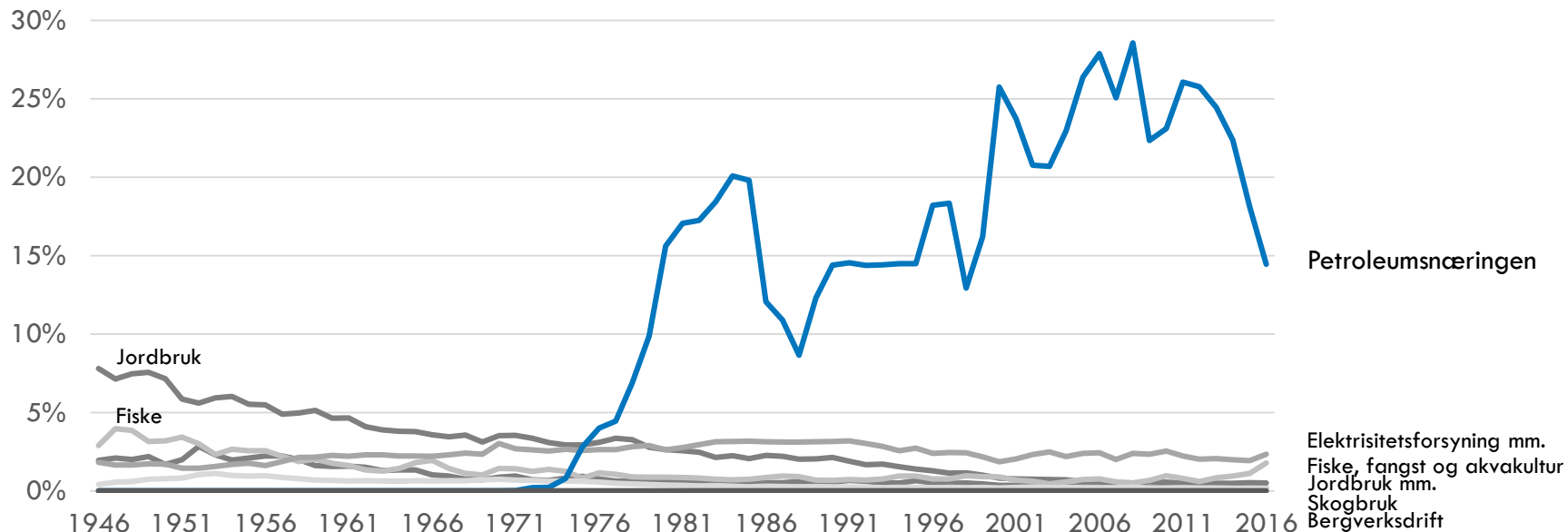
Petroleumsnæringen er Norges klart største private næring

Verdiskaping, Norges største private næringer, 2016, mrd. kr. (% av samlet BNP)



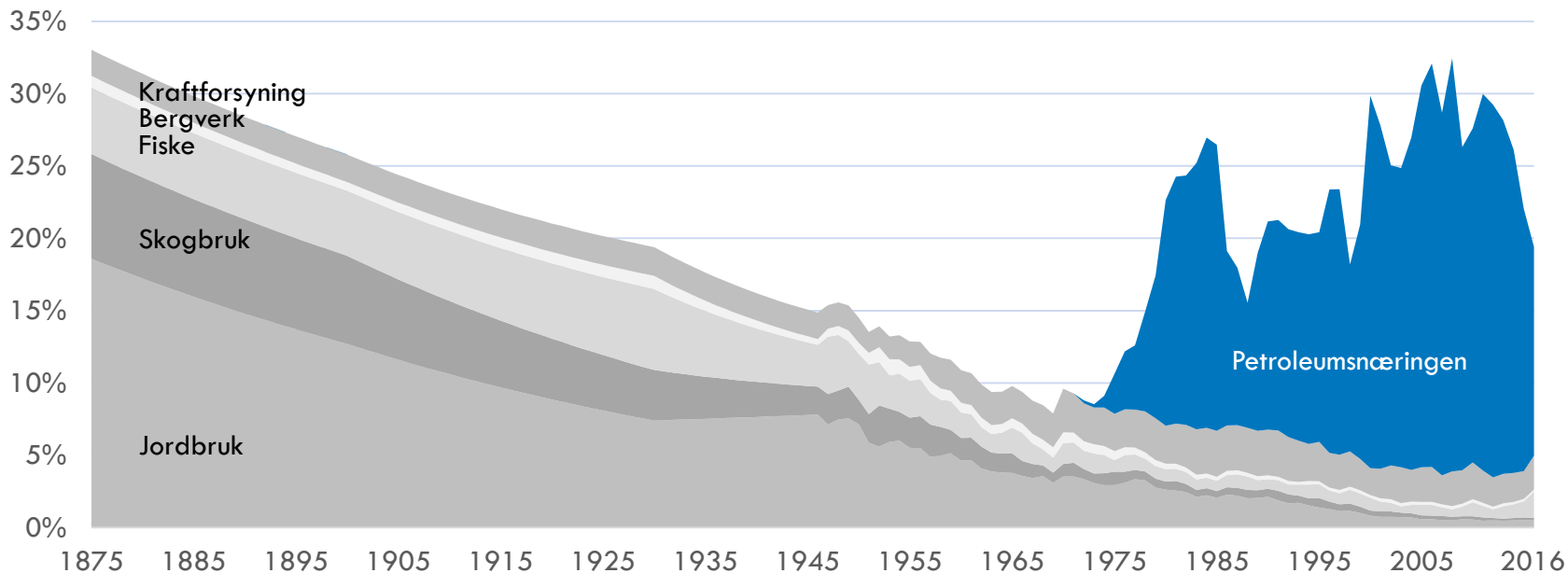
Olje og gass sto for >25% av verdiskapingen på 2000-tallet

Naturressursutvinnings andel av verdiskaping år 1946 – 2016, inkluderer ikke videreforedling



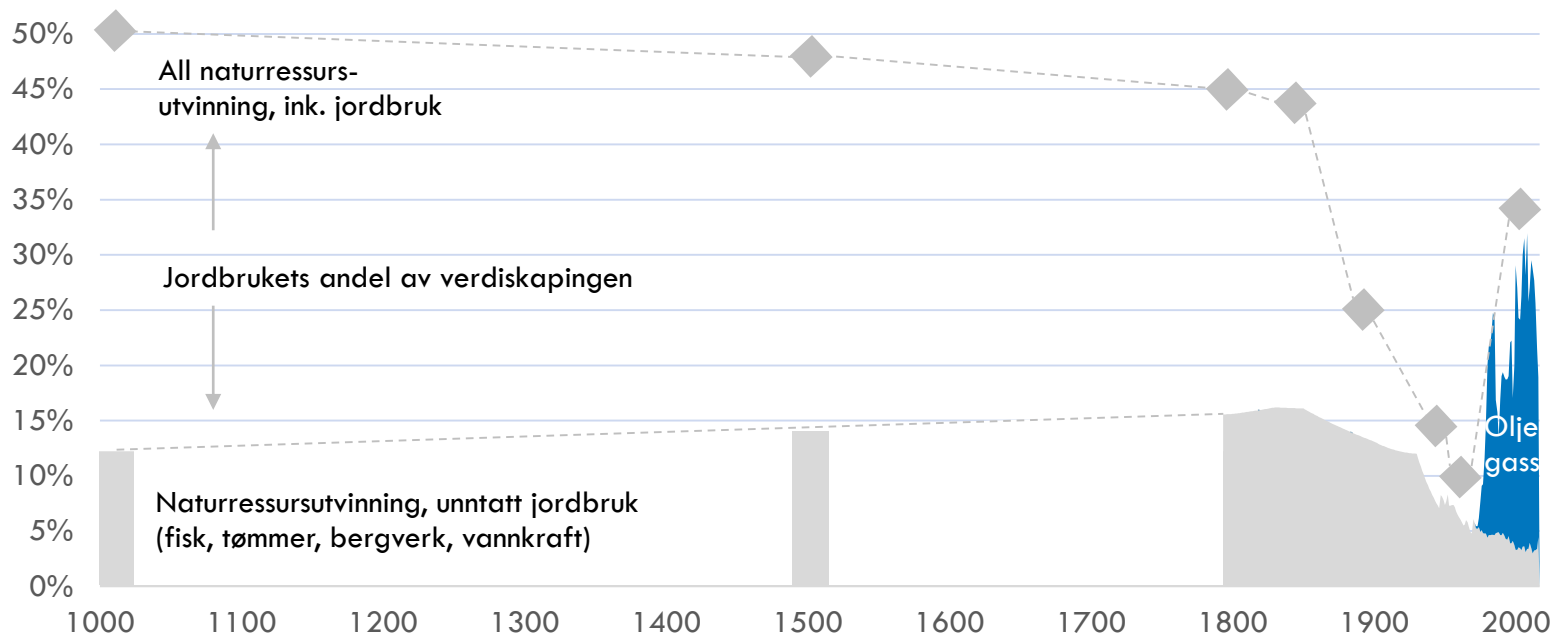
Olje og gass har vært svært viktig i historisk sammenheng

Naturressursutvinnings andel av verdiskaping år 1875 – 2016, inkluderer ikke videreforedling



Verdiskapingen fra olje og gass er høy, selv i et tusenårsperspektiv

Naturressursutvinnings andel av verdiskaping år 1000 – 2016, ikke inkludert videreforedling

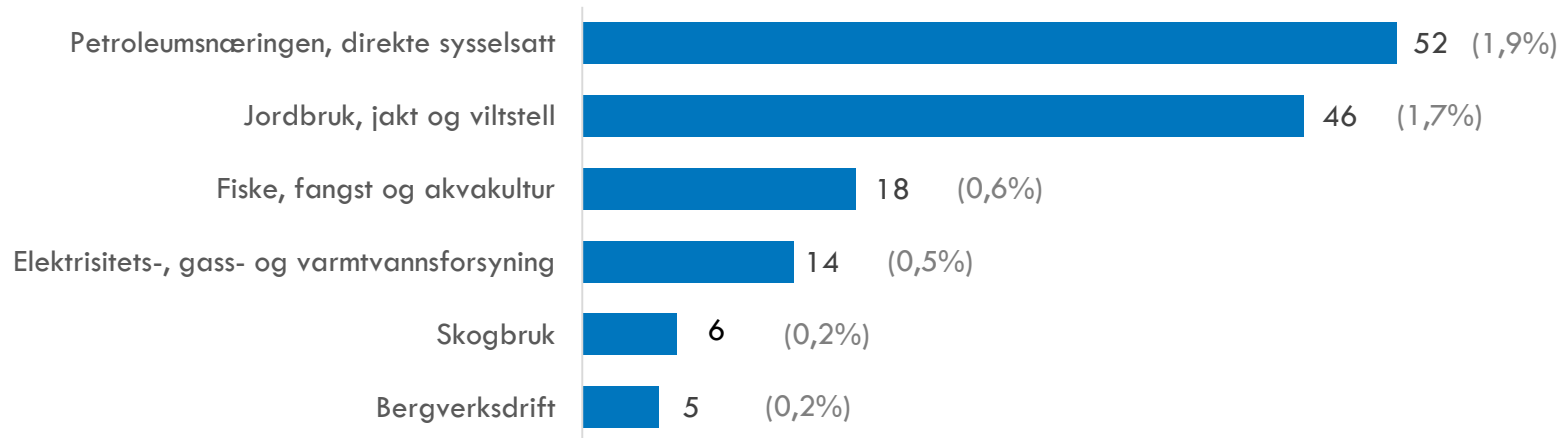


Innhold - Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

- Introduksjon
- Verdiskaping (BNP) per næring i et historisk perspektiv
- **Syssetting per næring**
- Eksport per næring
- Verdiskaping per innbygger – sammenligning av Norge og Sverige
- Statens inntekter per næring
- Oppsummering

Flere jobber med utvinning av olje og gass enn med utvinning av noen annen naturressurs

Sysselsetting, naturressursutvinning 2016, tusen sysselsatte, (%), inkluderer ikke videreforedling



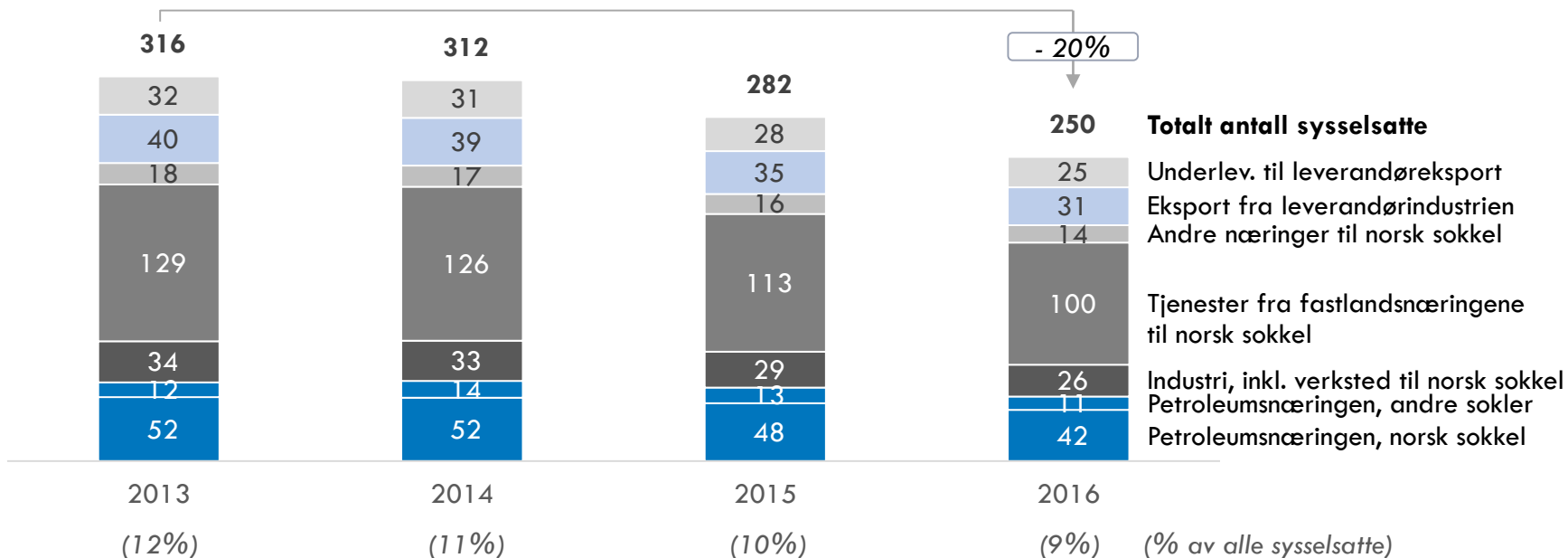
Kilder: SSB

Petroleumsnæringen: Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester, samt rørtransport

Den næringen i Norge som sysselsetter flest er Helse- og omsorgsnæringen, med 577 000 sysselsatte (21% av alle sysselsatte)

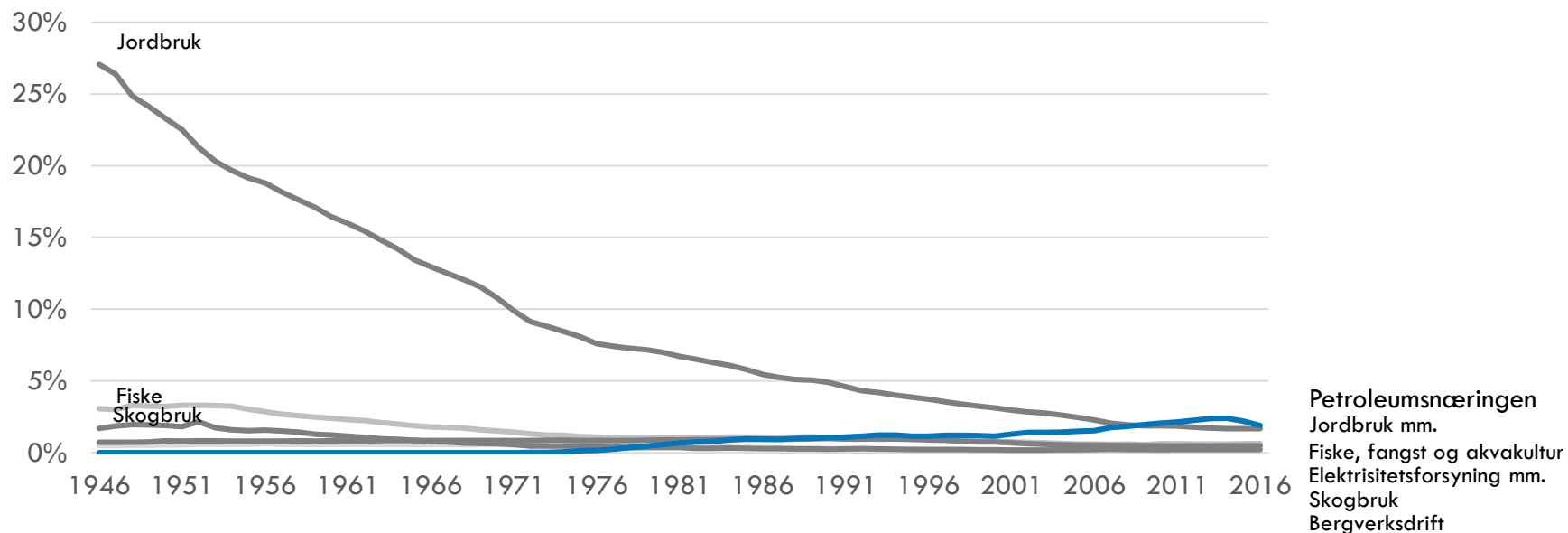
Rundt 250 000 er sysselsatt i petroleumsrelatert virksomhet

Sysselsatte i olje- og gassutvinning, hos leverandører og underleverandører, 2013-2016



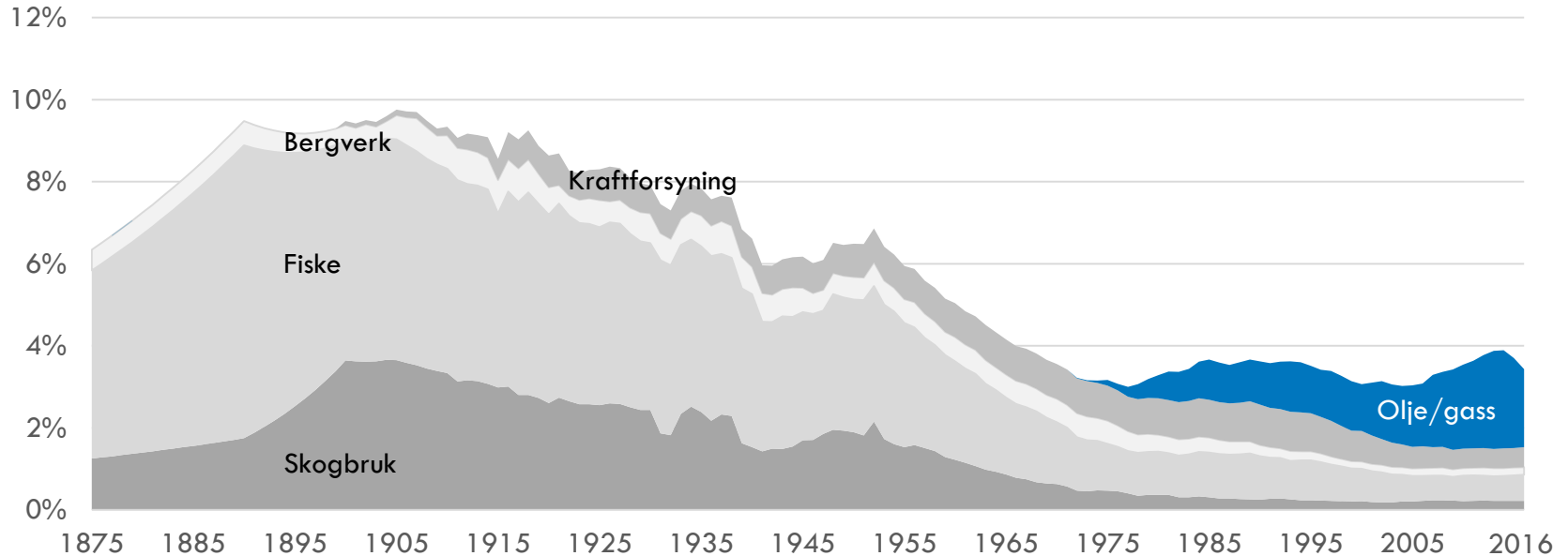
Med unntak av jordbruket, har relativt få vært direkte sysselsatt med naturressurs-utvinning i Norge

Naturressursutvinnings andel av sysselsetting år 1946 – 2016, inkluderer ikke videreforedling



I dag jobber flere med olje/gass enn med fiske, skog, berg og kraft

Naturressursutvinnings andel av sysselsetting år 1875 – 2016, ikke inkl. jordbruk og videreforedling

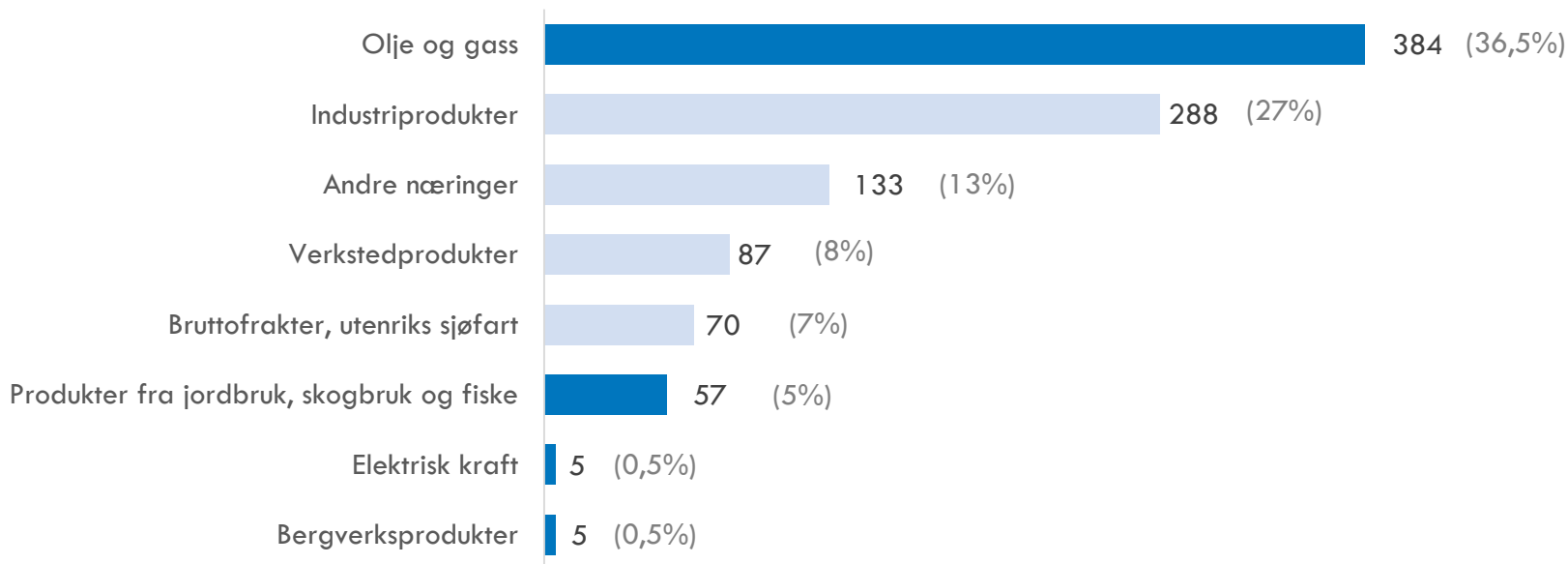


Innhold - Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

- Introduksjon
- Verdiskaping (BNP) per næring i et historisk perspektiv
- Sysselsetting per næring
- **Eksport per næring**
- Verdiskaping per innbygger – sammenligning av Norge og Sverige
- Statens inntekter per næring
- Oppsummering

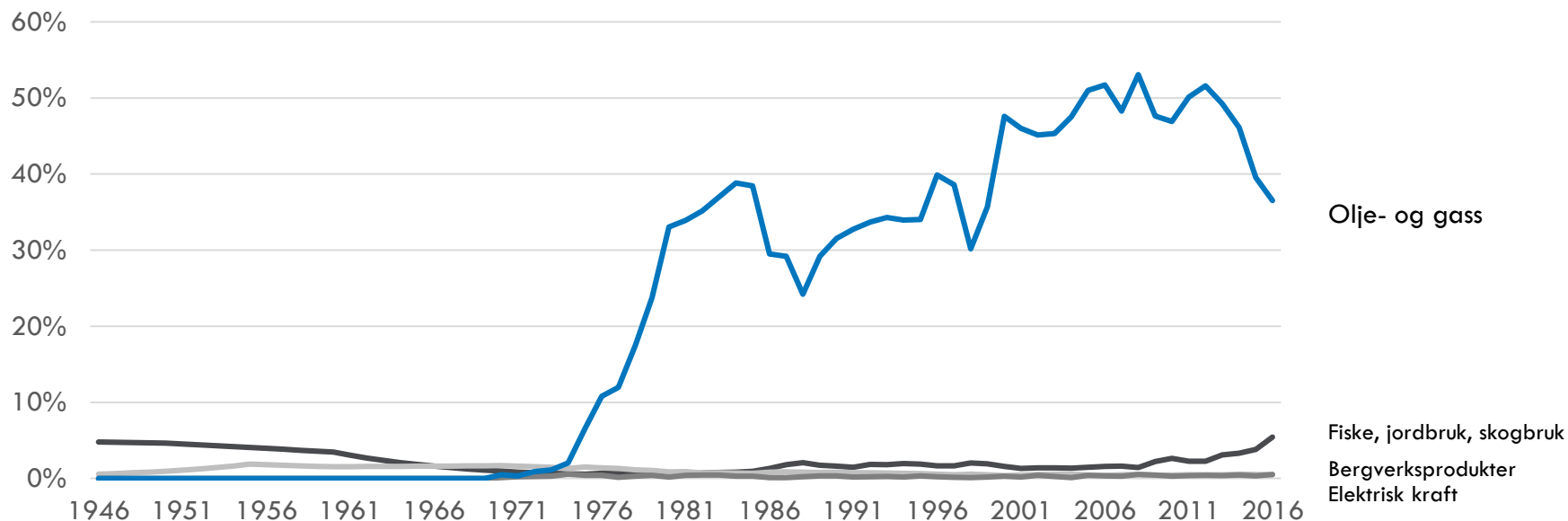
Olje og gass er Norges klart viktigste eksportvarer

Eksport per næring 2016, mrd. kr. (% av total)



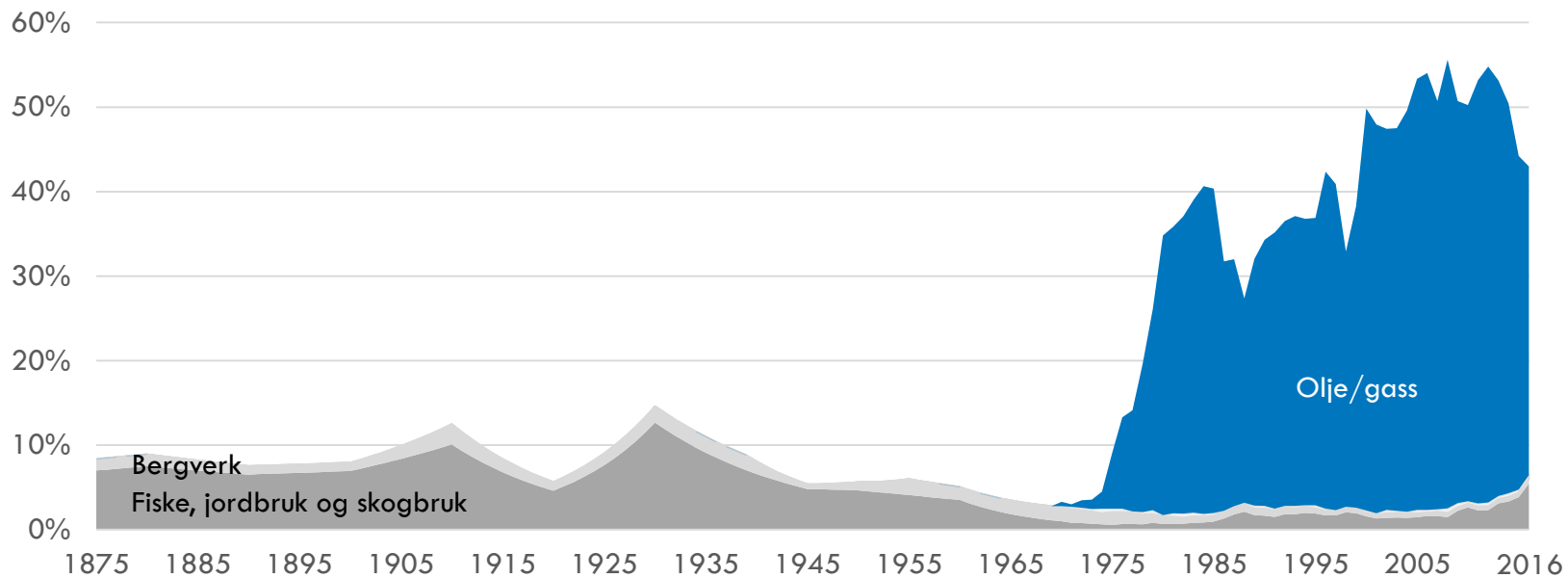
Olje og gass har stått for en betydelig andel av Norges eksport

Naturressursutvinnings andel av eksport år 1946 – 2016, inkluderer ikke videreforedling



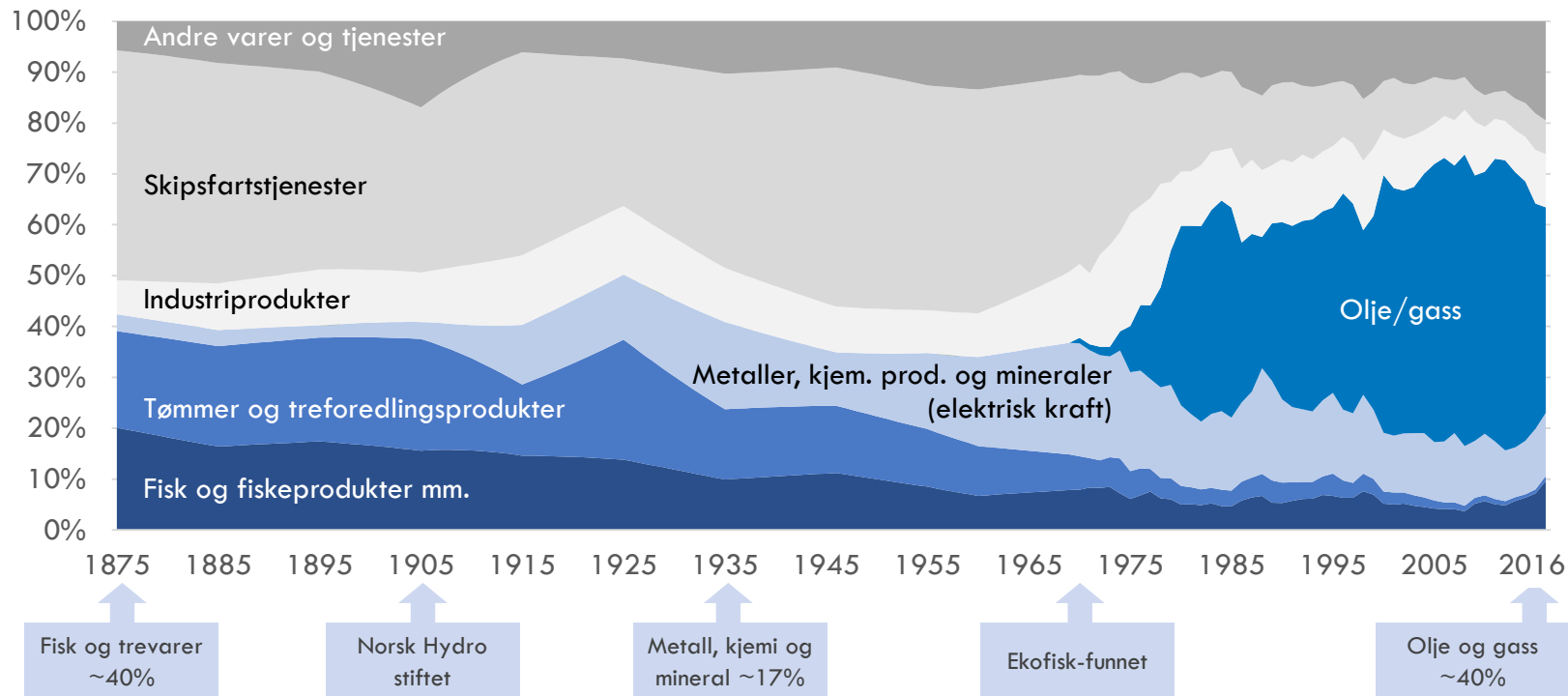
Eksport 1875-2016

Naturressursutvinnings andel av eksport år 1875 – 2016, inkluderer ikke videreforedling



Norge har alltid vært en naturressurseksportør

Næringers andel av total eksport, inkludert videreforedling, 1875-2016



Kilder: SSB, Oslo Economics

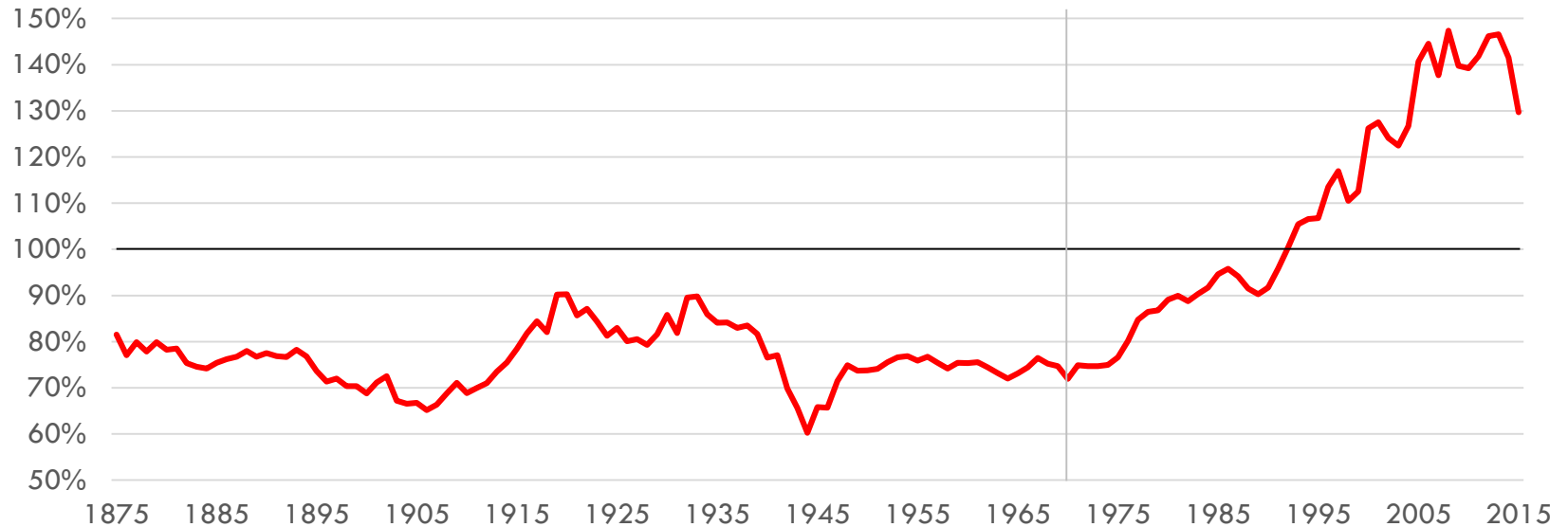
Olje og gass inkluderer petroleumstjenester, rørtransport og raffinerte produkter

Innhold - Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

- Introduksjon
- Verdiskaping (BNP) per næring i et historisk perspektiv
- Sysselsetting per næring
- Eksport per næring
- **Verdiskaping per innbygger – sammenligning av Norge og Sverige**
- Statens inntekter per næring
- Oppsummering

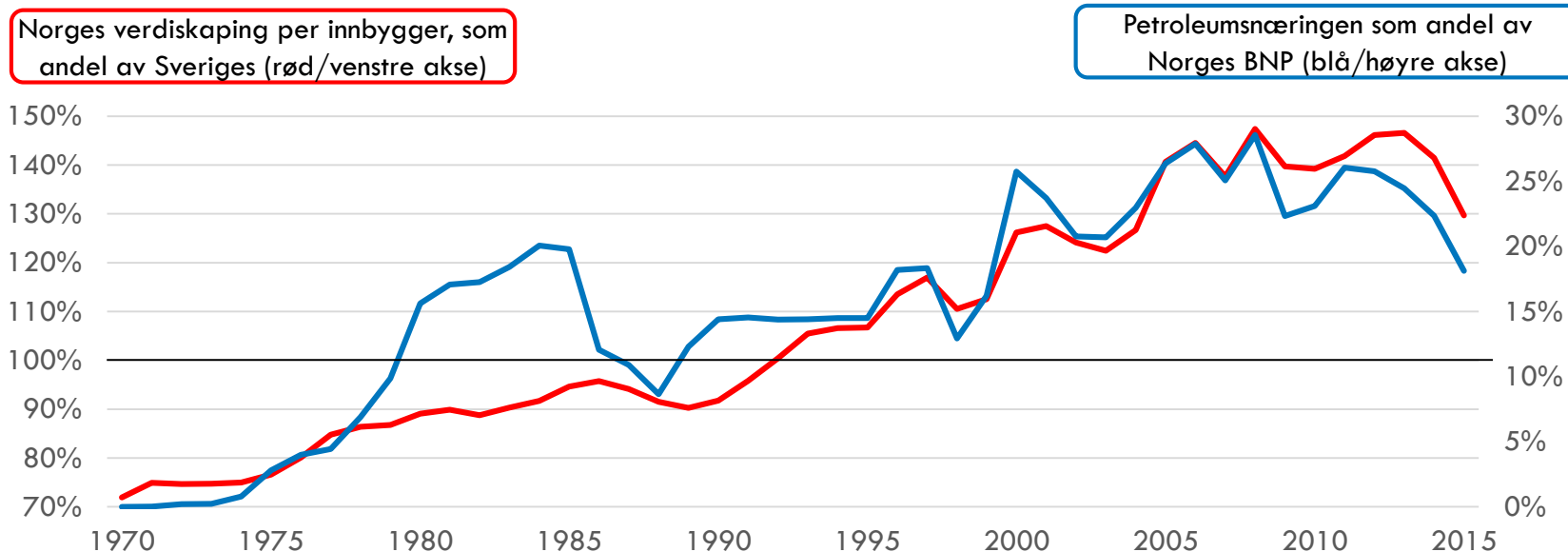
Norges verdiskaping per innbygger har gått fra å være vesentlig lavere, til å bli vesentlig høyere enn Sveriges

Norges verdiskaping per innbygger, som andel av Sveriges, realprisjustert, 1875 - 2015



Norges velstandsøkning følger veksten i petroleumsnæringen

Norges verdiskaping per innbygger som andel av Sveriges, og petroleumsnæringens andel av BNP

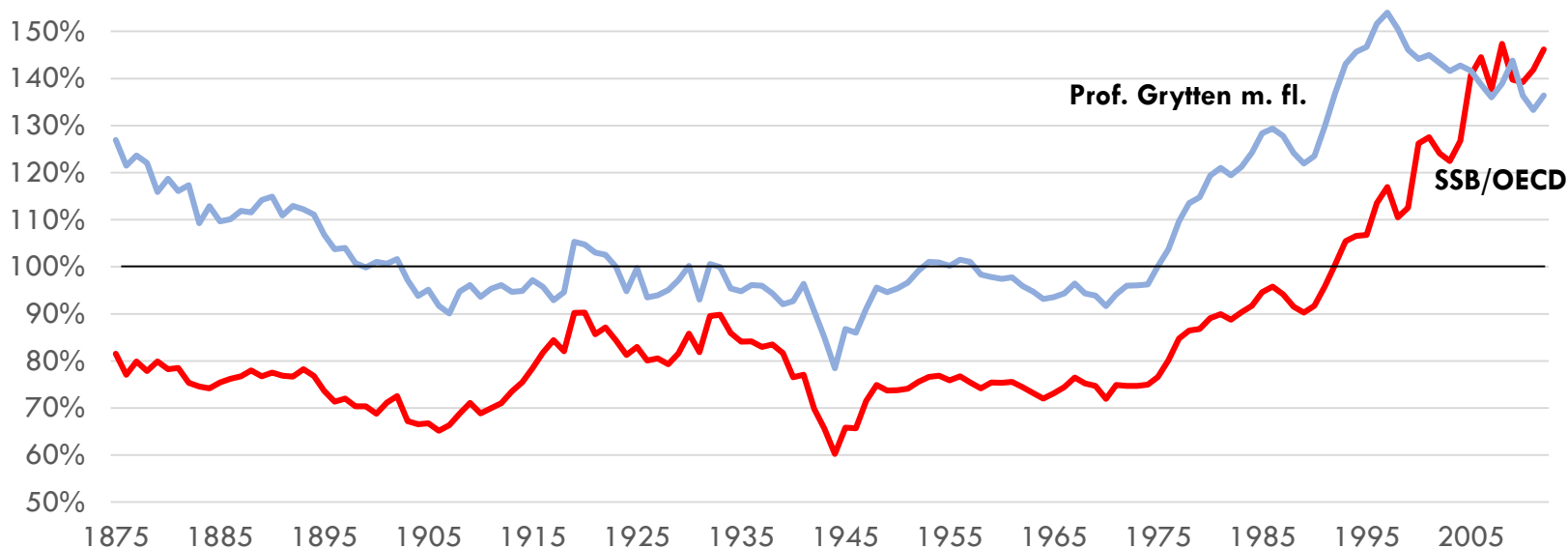


Kilder: SSB (1875-1971), OECD (1972-2015), Oslo Economics

Petroleumsnæringen: Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester, samt rørtransport

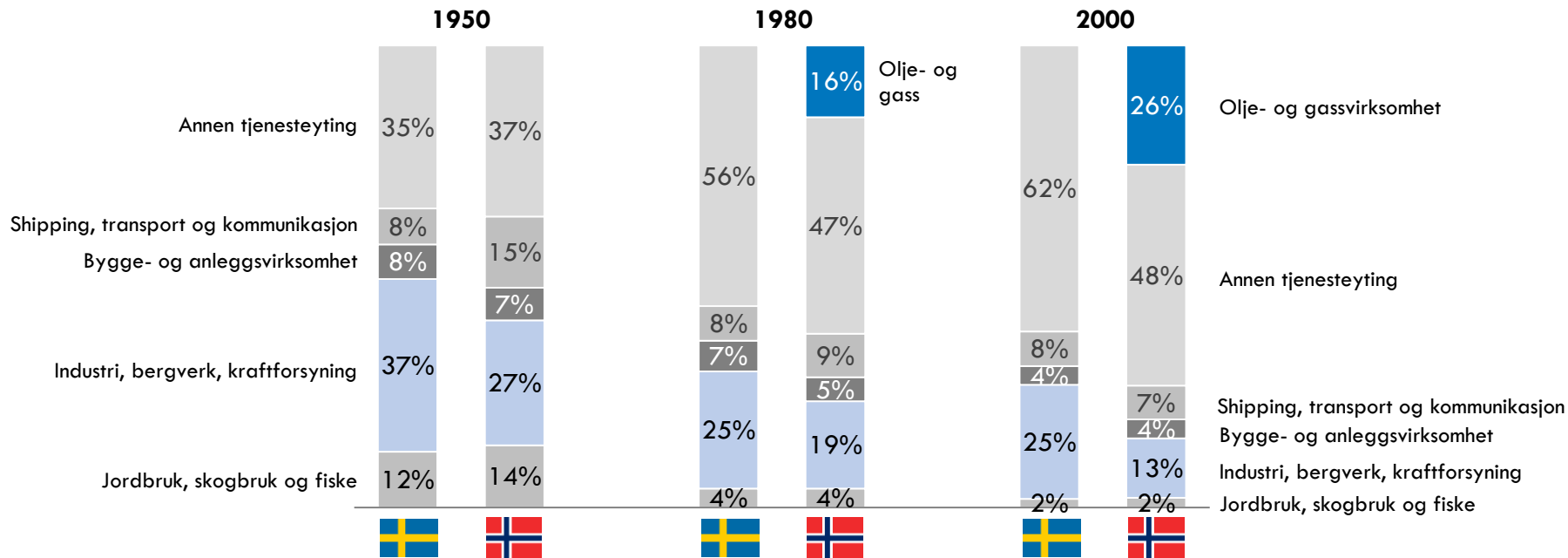
Vedlegg: Ulike estimater på verdiskapingen i Norge og Sverige

Norges verdiskaping per innbygger som andel av Sveriges, 1875-2012



Petroleumsvirksomheten skiller Norges verdiskaping fra Sveriges

Næringers andel av verdiskapingen i Norge og Sverige, 1950-2000

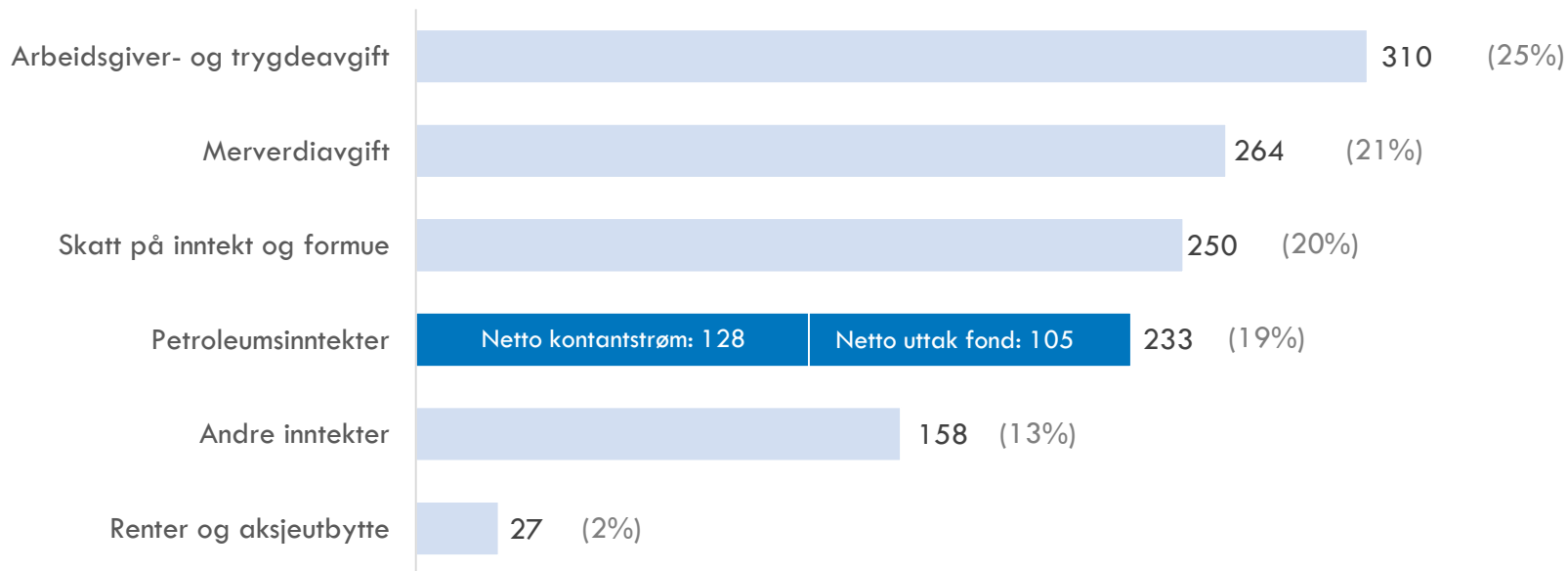


Innhold - Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

- Introduksjon
- Verdiskaping (BNP) per næring i et historisk perspektiv
- Sysselsetting per næring
- Eksport per næring
- Verdiskaping per innbygger – sammenligning av Norge og Sverige
- **Statens inntekter per næring**
- Oppsummering

Petroleumsnæringen stod for ca. 19% av statens inntekter i 2016

Statens inntekter 2016, mrd. kr. (% av total)

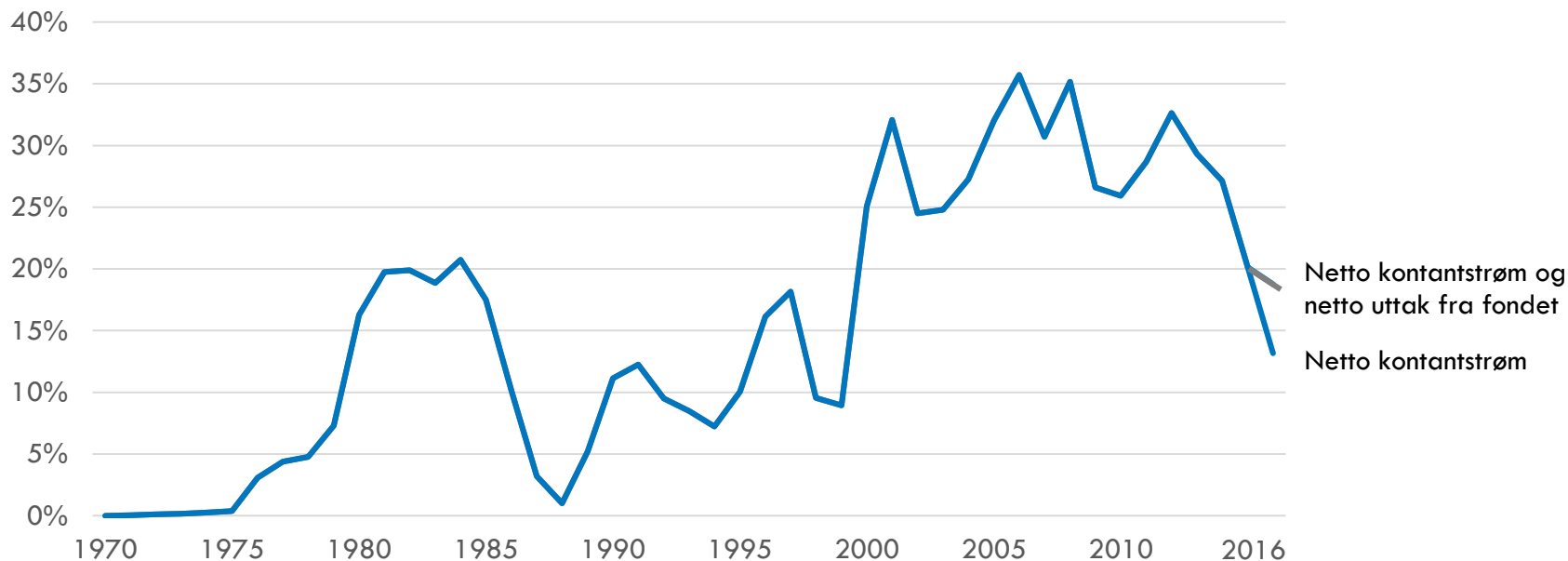


Petroleumsinntekter utgjorde 233 mrd. kr. (19%) av statens inntekter i 2016 (regjeringen.no). Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten var ca. 128 mrd. kr. Resten ble dekket av netto uttak fra oljefondet på ca. 105 mrd. kr.

Kilder: regjeringen.no, Oljedirektoratet, NBIM

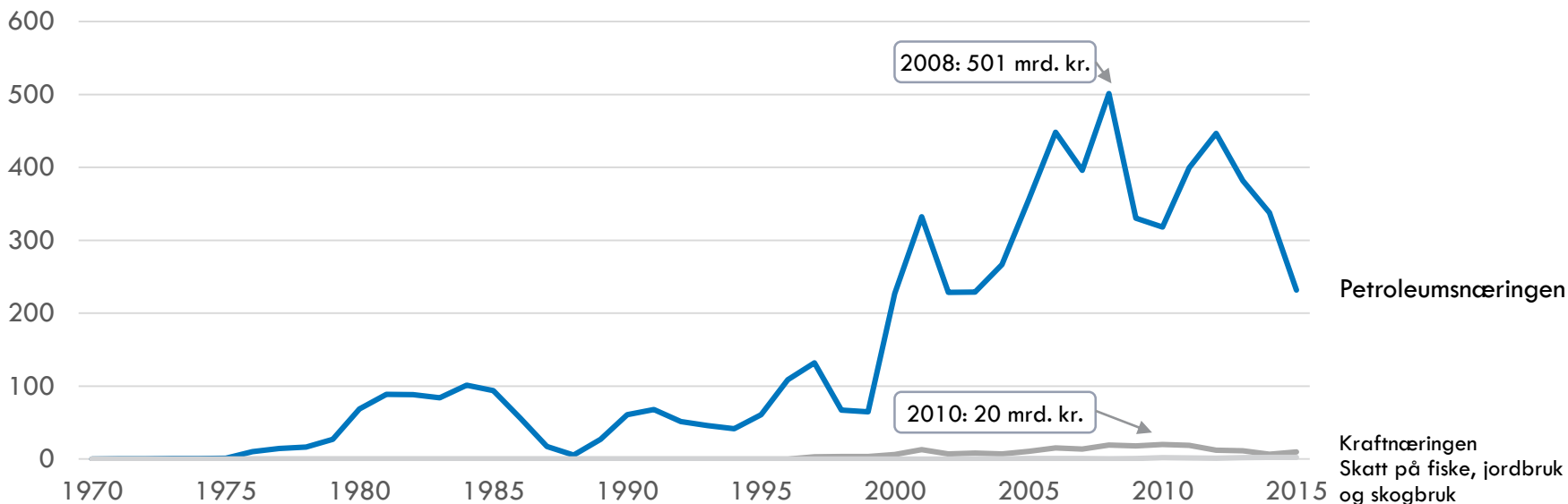
Olje og gass stod for 25-35% av statens inntekter på 2000-tallet

Petroleumsnæringens andel av statens inntekter 1970-2016



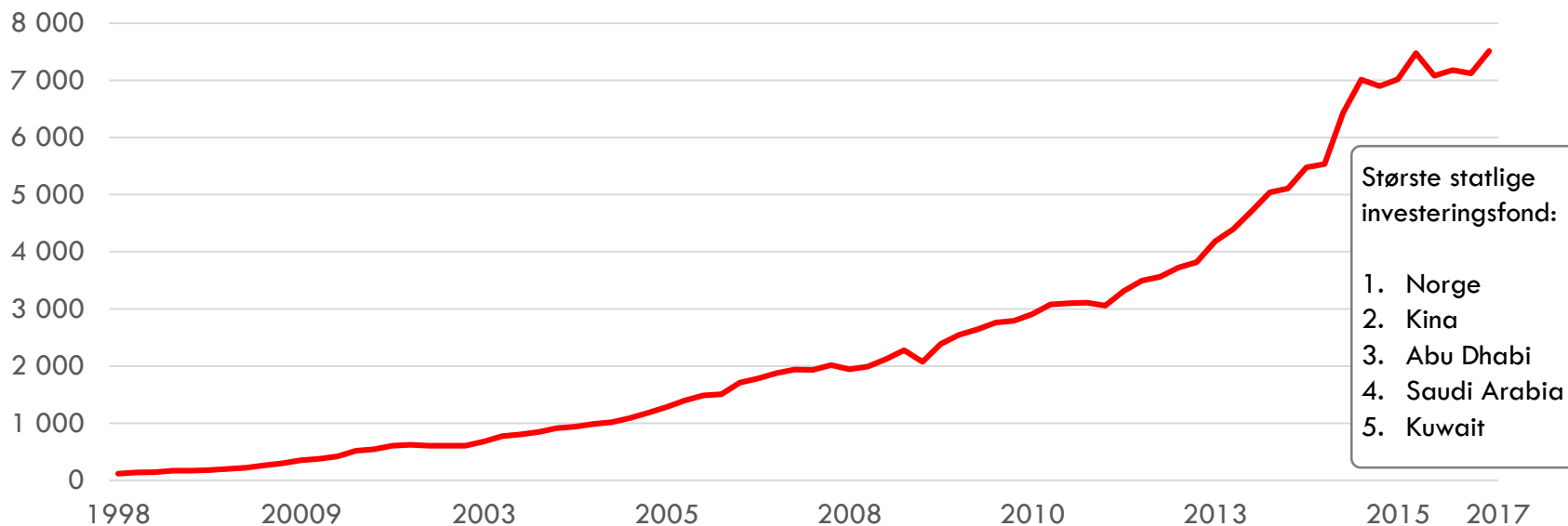
Olje og gass har gitt staten store årlige inntekter...

Statlige inntekter fra naturressursutvinning 1970-2015, løpende priser (mrd. kr.), inkluderer ikke skatt fra videreforedling



... og verdens største statlige investeringsfond

Verdien av Statens pensjonsfond, utland (mrd. kr.), 1998-2017



Innhold - Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

- Introduksjon
- Verdiskaping (BNP) per næring i et historisk perspektiv
- Sysselsetting per næring
- Eksport per næring
- Verdiskaping per innbygger – sammenligning av Norge og Sverige
- Statens inntekter per næring
- **Oppsummering**

Oppsummering - Historisk verdiskaping fra Norges naturressurser

- Petroleumsnæringen er den næringen som bidrar mest til Norges verdiskaping (14,4% i 2016)
- Verdiskapingen per sysselsatt er 7,6 mill. kr. årlig (gjennomsnitt for alle næringer er 1 mill. kr.)
- Verdiskapingen fra utvinningen olje- og gass har vært viktigere enn verdiskapingen fra utvinningen av noen annen naturressurs de siste tusen årene (med unntak av jordbruket før industrialiseringen)
- I 2016 jobbet ~52 000 nordmenn direkte (2%) og ~250 000 nordmenn indirekte (9%) med olje- og gass
- Olje og gass er Norges desidert viktigste kilde til eksportinntekter (40,4% i 2016, inkludert olje- og gass-tjenester, raffinerte produkter, samt rørtransport)
- Norges verdiskaping per innbygger har gått fra å være vesentlig lavere, til å bli vesentlig høyere enn Sveriges, siden 1970
- 19% av statens inntekter (233 mrd. kr. i 2016) er petroleumsinntekter. På 2000-tallet var det 25-35%
- Olje- og gassnæringen har vært så lønnsom at Norge har kunnet bygge opp verdens største statlige investeringsfond, med 7 600 mrd. kr. på bok (1,4 mill. kr. per nordmann)

For å kunne kvalifisere til betegnelsen «den nye oljen» i økonomisk forstand vil en ny næring måtte ha en verdiskaping på over 7 mill. kr. per sysselsatt, stå for rundt 15% av BNP, 40% av eksport-inntektene og 20% av statens inntekter, samt gi avkastning nok til et nytt pensjonsfond

oslo**economics**

